

Minister Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Wytyczne szczegółowe w zakresie przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 dla interwencji I.10.10 Infrastruktura na obszarach wiejskich oraz wdrożenie koncepcji inteligentnych wsi – obszar B Inteligentna Wieś

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stefan Krajewski

/podpisano elektronicznie/

Warszawa, 16 lipca 2026 r.

Podstawa prawna

Wytyczne zostały wydane na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. z 2024 r. poz. 1741, z 2025 r. poz. 321 oraz z 2026 r. poz. 305).

Obowiązywanie wytycznych

Niniejsze wytyczne obowiązują od dnia 31 lipca 2026 r.

Spis treści

I. Słownik pojęć	4
II. Wykaz skrótów	4
III. Informacje ogólne	5
IV. Przyznawanie pomocy	6
IV.1. Warunki przedmiotowe	7
IV.2. Kryteria wyboru operacji	9
V. Wypłata pomocy	15
VI. Zobowiązania w okresie związania celem	16
VII. Zwrot pomocy	16

I. Słownik pojęć

beneficjent – podmiot, któremu przyznano pomoc

gmina – gmina w rozumieniu art. 1 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym

innowacyjne rozwiązania – nowe lub udoskonalone na danym obszarze rozwiązania, które są wdrażane w odpowiedzi na potrzeby społeczności lokalnej

koncepcja inteligentnej wsi – oddolna koncepcja rozwoju obszarów wiejskich w skali mikro mająca na celu wypracowanie lub wdrożenie efektywnych i niestandardowych rozwiązań miejscowych problemów dzięki innowacyjnemu podejściu

nowoczesne technologie – rozwiązania cyfrowe, teleinformatyczne, automatyzacyjne, sensoryczne, energetyczne lub organizacyjne wykorzystujące aktualny stan wiedzy technicznej

okres związania celem – okres po wypłacie pomocy, w trakcie którego beneficjent powinien utrzymać spełnianie warunków przyznania i wypłaty pomocy oraz realizować lub zrealizować określone zobowiązania w ramach danej interwencji PS WPR

projekt inteligentnej wsi – projekt wynikający z koncepcji inteligentnej wsi, zawierający wyłącznie inwestycje, które mogą być finansowane przez gminę lub związek międzygminny

wnioskodawca – podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy

wytyczne podstawowe – wytyczne podstawowe w zakresie pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027

związek międzygminny – związek gmin utworzony na podstawie przepisów ustawy o samorządzie gminnym

II. Wykaz skrótów

ARiMR – Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

EFRROW – Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

I.10.10 – interwencja Infrastruktura na obszarach wiejskich oraz wdrożenie koncepcji inteligentnych wsi w ramach PS WPR

I.13.1 – interwencja LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)
– komponent Wdrażanie LSR w ramach PS WPR

LSR – strategia rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność, o której mowa w ustawie RLKS

poddziałanie 19.2 – poddziałanie Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność PROW 2014–2020

PROW 2014–2020 – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014–2020

PS WPR – Plan Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027

rozporządzenie 2021/2115 – rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013

SW – samorząd województwa

ustawa o samorządzie gminnym – ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym

ustawa PS WPR – ustawa z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027

ustawa RLKS – ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności

WOP – wniosek o płatność

WOPP – wniosek o przyznanie pomocy

III. Informacje ogólne

1. Niniejsze wytyczne uzupełniają wytyczne podstawowe w odniesieniu do I.10.10 w zakresie obszaru B – Inteligentna wieś.
2. Niniejsze wytyczne określają:
 - 1) warunki przyznawania pomocy;

- 2) kryteria wyboru operacji wraz z określeniem minimalnej liczby punktów umożliwiającej przyznanie pomocy oraz kryteriami rozstrzygającymi;
 - 3) warunki realizacji operacji;
 - 4) formę, w jakiej przyznawana jest pomoc, maksymalną wysokość pomocy oraz maksymalny dopuszczalny poziom pomocy;
 - 5) warunki wypłaty pomocy;
 - 6) zobowiązania w okresie związania celem;
 - 7) warunki zwrotu wypłaconej pomocy.
3. Pomoc realizuje następujące cele szczegółowe WPR:
- 1) „przyciąganie i wspieranie młodych rolników i innych nowych rolników oraz ułatwienie zrównoważonego rozwoju przedsiębiorczości na obszarach wiejskich”;
 - 2) „promowanie zatrudnienia, wzrostu, równości płci, w tym udziału kobiet w rolnictwie, włączenia społecznego i rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich, w tym biogospodarki o obiegu zamkniętym i zrównoważonego leśnictwa”.
4. Niniejsze wytyczne zostały wydane w celu prawidłowej realizacji zadań przez ARiMR i SW związanych z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy finansowej, w szczególności w celu opracowania ogłoszenia o naborze wniosków o przyznanie pomocy, regulaminu naboru wniosków oraz procedur dotyczących przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy.

IV. Przyznawanie pomocy

1. Pomoc przyznaje się:
 - 1) gminie lub związkowi międzygminnemu;
 - 2) w formie refundacji części kosztów kwalifikowalnych rzeczywiście poniesionych przez beneficjenta;
 - 3) w wysokości do 75% i nie mniej niż 30% kosztów kwalifikowalnych operacji;
 - 4) na operację o planowanej wysokości kosztów kwalifikujących się do wsparcia powyżej 1,5 mln zł.
2. Limit pomocy w okresie realizacji PS WPR wynosi 10 mln zł na operację.
3. Ocena WOPP jest przeprowadzana według podstawowej kolejności, określonej w wytycznych podstawowych.

4. Pomoc przyznaje się, jeżeli operacja będzie realizowana bez podziału na etapy i maksymalny okres realizacji operacji wynosi 24 miesiące od dnia zawarcia umowy o przyznaniu pomocy.
5. Pomoc finansowana jest:
 - 1) z EFRROW w części obliczonej jako zaokrąglony w dół do pełnych groszy:
 - a) iloczyn kwoty pomocy i ilorazu liczby 0,43 oraz 0,75 – w regionie Warszawa,
 - b) iloczyn kwoty pomocy i ilorazu liczby 0,5532 oraz 0,75 – w pozostałych regionach;
 - 2) ze środków budżetu państwa w pozostałej części.
6. Kwotę kwalifikowalnych wydatków publicznych, w rozumieniu art. 91 rozporządzenia 2021/2115, ustala się jako iloraz kwoty pomocy oraz liczby 0,75.

IV.1. Warunki przedmiotowe

1. Pomoc przyznaje się na operację polegającą na realizacji projektu inteligentnej wsi.
2. Pomoc przyznaje się, jeżeli do WOPP dołączono:
 - 1) koncepcję inteligentnej wsi;
 - 2) projekt inteligentnej wsi;
 - 3) kartę informacyjną projektu inteligentnej wsi.
3. Koncepcja inteligentnej wsi to koncepcja która została sfinansowana z I.13.1 lub poddziałania 19.2 albo:
 - 1) obejmuje obszar:
 - a) zamieszkaną przez nie więcej niż 20 tys. mieszkańców, przy czym liczbę mieszkańców określa się na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok, w którym nastąpiło ogłoszenie naboru wniosków o przyznanie pomocy, na podstawie wyników informacji statystycznych ogłaszanych, udostępnianych lub rozpowszechnionych zgodnie z przepisami o statystyce publicznej,
 - b) nieobjętą inną koncepcją inteligentnej wsi;
 - 2) uwzględnia użycie technologii cyfrowych i telekomunikacyjnych;
 - 3) wykazuje korzyści dla lokalnej społeczności, w szczególności w zakresie poprawy jakości życia, podniesienia jakości usług lokalnych lub bezpieczeństwa, poszanowania środowiska i klimatu lub rozwiązywania problemów dotyczących niedoinwestowania, starzejącego się

- społeczeństwa, wyludnienia, niewystarczającej liczby miejsc pracy lub przepaści cyfrowej;
- 4) nie jest sprzeczna z innymi dokumentami strategicznymi dla obszaru objętego tą koncepcją, w szczególności z LSR;
 - 5) została przygotowana w partnerstwie co najmniej z jednym podmiotem z obszaru objętego tą koncepcją;
 - 6) została opracowana z zapewnieniem udziału różnych podmiotów z obszaru objętego tą koncepcją, w tym poprzez przeprowadzenie konsultacji z lokalną społecznością;
 - 7) zawiera w szczególności:
 - a) opis procesu opracowania koncepcji, w tym przeprowadzenia konsultacji z lokalną społecznością,
 - b) uproszczoną analizę słabych i mocnych stron (SWOT) obszaru objętego tą koncepcją,
 - c) plan włączenia społeczności w późniejszą ewentualną realizację tej koncepcji, z uwzględnieniem roli sołtysa lub rady sołeckiej w tym procesie,
 - d) listę projektów, które będą się składać na realizację tej koncepcji, uwzględniających komponent cyfrowy, środowiskowy lub klimatyczny.
4. Projekt inteligentnej wsi zakłada wykorzystanie nowoczesnych technologii i wdrożenie innowacyjnych rozwiązań, które są komplementarne w stosunku do innych inicjatyw zrealizowanych, realizowanych lub planowanych do realizacji na danym obszarze w celu poprawy jakości życia mieszkańców.
5. Karta informacyjna projektu inteligentnej wsi powinna zawierać co najmniej:
- 1) dane wnioskodawcy;
 - 2) wysokość i zakres kosztów kwalifikowalnych operacji;
 - 3) uzasadnienie, w jaki sposób projekt inteligentnej wsi spełnia kryteria wyboru operacji, z uwzględnieniem obszarów i ich oddziaływania;
 - 4) opis:
 - a) w jaki sposób i jakie nowoczesne technologie zostaną wykorzystane w projekcie inteligentnej wsi,
 - b) innowacyjnych rozwiązań planowanych do realizacji w ramach projektu inteligentnej wsi, ze wskazaniem komplementarności tych rozwiązań w stosunku do innych inicjatyw zrealizowanych, realizowanych lub

- planowanych do realizacji na danym obszarze w celu poprawy jakości życia mieszkańców,
- c) przewidywanych dla lokalnej społeczności korzyści z realizacji projektu inteligentnej wsi;
- 5) wykazanie zgodności projektu inteligentnej wsi z koncepcją inteligentnej wsi.
6. Jeżeli operacja realizowana jest na nieruchomości, pomoc przyznaje się, jeżeli wnioskodawca posiada prawo do dysponowania nią przez okres realizacji operacji oraz co najmniej przez okres związania celem.

IV.2. Kryteria wyboru operacji

1. Oceny merytorycznej WOPP w zakresie spełniania kryteriów wyboru operacji dokonuje SW na podstawie punktów przyznanych przez pięciu oceniających.
2. Ocena, o której mowa w ust. 1, obejmuje kolejno:
 - 1) przyznanie przez oceniających indywidualnych ocen punktowych dla poszczególnych projektów inteligentnej wsi za poszczególne kryteria wyboru operacji;
 - 2) ustalenie liczb punktów za poszczególne kryteria wyboru operacji dla poszczególnych projektów inteligentnej wsi;
 - 3) ustalenie ocen końcowych uzyskanych przez poszczególne projekty inteligentnej wsi;
 - 4) ustalenie, czy poszczególne projekty inteligentnej wsi uzyskały minimalną liczbę punktów umożliwiającą przyznanie pomocy.
3. Oceniający przyznają punkty za następujące kryteria wyboru operacji:
 - 1) oddziaływanie projektu inteligentnej wsi na rozwój miejscowości oraz kompleksowość rozwiązań;
 - 2) wykorzystywanie technologii cyfrowych, innowacyjnych rozwiązań oraz wiedzy i badań;
 - 3) zarządzanie projektem inteligentnej wsi i funkcjonowanie projektu.
4. Przyznając punkty w ramach kryterium, o którym mowa w ust. 3 pkt 1, oceniający uwzględniają następujące obszary oraz ich oddziaływanie:
 - 1) zwiększenie atrakcyjności lub konkurencyjności miejscowości w zakresie jej wiodących funkcji lub kreowania nowych, pożądanых funkcji, w szczególności czy projekt inteligentnej wsi:

- a) powoduje, że miejscowość jest bardziej atrakcyjna dla mieszkańców, turystów oraz inwestorów, np. poprawa jakości życia czy walorów przestrzennych,
 - b) wzmacnia istniejące, kluczowe dla miejscowości obszary rozwoju np.: przedsiębiorczość (w tym produkcja i przetwórstwo), mieszkalnictwo, turystyka, edukacja,
 - c) zawiera nowe funkcje – zidentyfikowanie i rozwijanie nowych obszarów działalności, które mogą stać się przyszłymi atutami miejscowości, przyczyniając się do jej długoterminowego zrównoważonego rozwoju;
- 2) zwiększenie dostępności do usług, w szczególności czy projekt inteligentnej wsi:
- a) poprawi dostępność do usług publicznych i komercyjnych, w tym dostępność cyfrową oraz informacyjno-komunikacyjną dla osób ze szczególnymi potrzebami,
 - b) wprowadza lub promuje nowe formy świadczenia usług;
- 3) zwiększenie poziomu bezpieczeństwa i odporności na stany kryzysowe, w szczególności czy projekt inteligentnej wsi:
- a) wpłynie na poprawę bezpieczeństwa mieszkańców i możliwości ich reagowania na sytuacje kryzysowe, np. systemy ostrzegania, monitoringu i powiadamiania,
 - b) będzie służyć edukacji dotyczącej zagrożeń i reagowania na nie;
- 4) działania proekologiczne oraz na rzecz adaptacji do zmian klimatycznych, w szczególności czy projekt inteligentnej wsi:
- a) poprawi zarządzanie wodą: np. budowa urządzeń wodnych,
 - b) zwiększy obszar terenów zielonych: np. dla redukcji erozji i łagodzenia upałów,
 - c) usprawni gospodarowanie odpadami lub zmniejszy wytwarzanie odpadów,
 - d) zmniejszy zapotrzebowanie na energię,
 - e) uwzględni inwestycje w zakresie OZE oraz przyczynia się do rozwoju energetyki ze źródeł odnawialnych;
- 5) zwiększenie możliwości udziału mieszkańców w życiu społecznym, w szczególności czy projekt inteligentnej wsi:
- a) ułatwia promocję i informowanie: np. instalacja tablic ogłoszeń,

- b) optymalizuje organizację i wsparcie wydarzeń (np. wydarzenia kulturalne i społeczne, zajęcia sportowe i pozaszkolne),
 - c) angażuje lokalną społeczność w procesy planowania i wdrażania oraz przewiduje konsultacje społeczne;
- 6) poprawa wykorzystania istniejącej infrastruktury, w szczególności czy projekt inteligentnej wsi:
- a) poprawia wykorzystanie infrastruktury oraz obiektów użyteczności publicznej wraz ze wsparciem technicznym, np. likwidacja barier architektonicznych dla osób z niepełnosprawnościami, adaptacja pomieszczeń na rzecz mieszkańców dla prowadzenia usług edukacyjnych,
 - b) przewiduje adaptację nieużywanych budynków np. na centra edukacyjne, kulturalne, sportowe lub rekreacyjne,
 - c) zakłada współpracę z istniejącymi systemami i infrastrukturą cyfrową;
- 7) poprawa mobilności mieszkańców, w szczególności czy projekt inteligentnej wsi:
- a) prowadzi do rozwoju transportu publicznego (np. wprowadzenie regularnych połączeń lub koordynacja rozkładów jazdy),
 - b) rozwija transport na żądanie (np. aplikacje mobilne umożliwiające zamawianie i śledzenie transportu),
 - c) przewiduje współdzielenie pojazdów (np. car-sharing, carpooling), transport społeczny (np. wolontariat transportowy),
 - d) uzupełnia infrastrukturę transportową o elementy konieczne do zastosowania innych rozwiązań (np. ścieżki rowerowe i trasy piesze),
 - e) przewiduje systemy zarządzania ruchem i organizacji stref parkowania,
 - f) wspiera zrównoważony transport (np. wspiera użycie lub wypożyczanie pojazdów elektrycznych, rowerów lub urządzeń transportu osobistego);
- 8) promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia, w szczególności czy projekt inteligentnej wsi przewiduje:
- a) inwestycje w miejsca rekreacji, siłownie plenerowe, wypożyczalnie sprzętu sportowego, obiekty sportowe,
 - b) wytyczenie i wykonanie ścieżek rowerowych/biegowych, również o aspektach edukacyjnych,
 - c) organizację regularnych zajęć sportowych;

5. Przyznając punkty w ramach kryterium, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, oceniający uwzględniają następujące obszary oraz ich oddziaływanie:
- 1) zastosowanie narzędzi i technologii cyfrowych, w szczególności czy projekt inteligentnej wsi:
 - a) przewiduje zastosowanie oprogramowania, sprzętu, dostępu do Internetu (np. szerokopasmowy Internet lub Wi-Fi),
 - b) przewiduje udoskonalenie oraz wprowadzenie nowych rozwiązań cyfrowych,
 - c) wykorzystuje współpracę z dostawcami usług internetowych i telekomunikacyjnych np. na rzecz dostępu na tzw. ostatniej mili, dostępu do atrakcyjnych pakietów Internetu i usług towarzyszących;
 - 2) innowacyjny charakter rozwiązań, w szczególności czy projekt inteligentnej wsi przewiduje innowacyjne zastosowania np. w zakresie zarządzania, rozwiązań organizacyjno-prawnych;
 - 3) multiplikowalność, w szczególności czy projekt inteligentnej wsi przewiduje:
 - a) wykorzystanie dostępnych rozwiązań lub dobrych praktyk w zakresie inteligentnych wsi,
 - b) możliwość wdrożenia rozwiązań na większą skalę (rozwiązania wdrożone w jednej miejscowości jako pilotaż, a następnie, po pozytywnej ewaluacji, z łatwością rozszerzone na inne lokalizacje);
 - 4) współpracę, w szczególności czy projekt inteligentnej wsi uwzględnia współpracę lub angażuje podmioty lub zespoły dysponujące profesjonalną wiedzą i doświadczeniem w dziedzinach objętych projektem inteligentnej wsi.
6. Przyznając punkty w ramach kryterium, o którym mowa w ust. 3 pkt 3, oceniający uwzględniają następujące obszary oraz ich oddziaływanie:
- 1) wykonalność i trwałość finansową, w szczególności czy projekt inteligentnej wsi:
 - a) posiada analizę wykonalności, opłacalności i trwałości finansowej,
 - b) identyfikuje ryzyko realizacji i metody zarządzania ryzykiem,
 - c) posiada kompletny i realny budżet projektu inteligentnej wsi (uwzględniający koszty uruchomienia oraz bieżące koszty operacyjne, możliwe źródła bieżącego finansowania);
 - 2) funkcjonowanie projektu inteligentnej wsi, w szczególności czy projekt inteligentnej wsi określa:
 - a) strukturę zarządzania projektem inteligentnej wsi,

- b) sposób monitoringu i ewaluacji projektu inteligentnej wsi oraz działań korygujących i naprawczych,
 - c) plan komunikacji z mieszkańcami,
 - d) strategię zarządzania zmianami (jak projekt inteligentnej wsi będzie dostosowywany w odpowiedzi na zmieniające się warunki i potrzeby),
 - e) sposób funkcjonowania (utrzymanie, zasoby, itp.) w okresie związania celem;
- 3) kontynuację projektu inteligentnej wsi, w szczególności czy projekt inteligentnej wsi:
- a) określa kierunki rozwoju projektu po okresie związania celem,
 - b) możliwość adaptacji projektu do nowych technologii i rozwiązań;
- 4) włączenie społeczności lokalnej, w szczególności czy projekt inteligentnej wsi zakłada włączenie społeczności lokalnej w przygotowanie, realizację i funkcjonowanie projektu inteligentnej wsi.
7. Oceniający przyznaje projektowi inteligentnej wsi:
- 1) od 0 do 50 punktów za kryterium, o którym mowa w ust. 3 pkt 1;
 - 2) od 0 do 30 punktów za kryterium, o którym mowa w ust. 3 pkt 2;
 - 3) od 0 do 20 punktów za kryterium, o którym mowa w ust. 3 pkt 3.
8. Oceniający przyznają punkty w liczbach całkowitych.
9. Przyznanie punktów przez oceniającego ma charakter ekspercki i jest dokonywane w sposób kompleksowy w odniesieniu do każdego kryterium wyboru operacji.
10. Nadanie projektowi inteligentnej wsi maksymalnej liczby punktów za dane kryterium wyboru nie jest uwarunkowane uwzględnieniem wszystkich obszarów określonych dla danego kryterium. Uwzględnienie danego obszaru nie wymaga uwzględnienia wszystkich oddziaływań w ramach tego obszaru.
11. SW określa zasady udostępniania oceniającym informacji niezbędnych do dokonania oceny oraz przekazywania przez oceniających wyników tej oceny, w tym wymogi dotyczące poufności, bezstronności oraz braku konfliktu interesów.
12. Dla danego naboru wniosków o przyznanie pomocy SW wyznacza zespół pięciu oceniających, w tym jedną osobę wskazaną przez Prezesa ARiMR i jedną osobę wskazaną przez Dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie.
13. SW ustala liczby punktów za poszczególne kryteria wyboru operacji dla danego projektu jako średnie arytmetyczne indywidualnych ocen punktowych przyznanych przez oceniających za poszczególne kryteria wyboru operacji dla danego projektu.

14. SW ustala ocenę końcową projektu inteligentnej wsi jako sumę liczby punktów ustalonych dla danego projektu zgodnie z ust. 13.
15. Pomoc może być przyznana na operację, której ocena końcowa projektu inteligentnej wsi wynosi co najmniej 40 punktów.
16. W przypadku operacji, które uzyskały taką samą ocenę końcową projektu inteligentnej wsi, o pierwszeństwie przysługiwania pomocy decyduje wyższa liczba punktów za kryterium, o którym mowa w ust. 3 pkt 1.
17. Jeżeli niemożliwe jest rozstrzygnięcie pierwszeństwa przysługiwania pomocy zgodnie z ust. 16, o kolejności przyznania pomocy decyduje podstawowy dochód podatkowy podmiotu ubiegającego się o pomoc, na obszarze którego jest planowana realizacja operacji, w przeliczeniu na mieszkańca w roku, w którym nastąpiło ogłoszenie o naborze wniosków o przyznanie pomocy, obliczany zgodnie z przepisami o dochodach jednostek samorządu terytorialnego. Pierwszeństwo w uzyskaniu pomocy przysługuje operacji, w której podmiot ubiegający się o pomoc ma niższy podstawowy dochód podatkowy.
18. Jeżeli niemożliwe jest rozstrzygnięcie pierwszeństwa przysługiwania pomocy zgodnie z ust. 17, w przypadku operacji, które uzyskały taką samą ocenę końcową projektu inteligentnej wsi, o pierwszeństwie przysługiwania pomocy decyduje kwota wnioskowanej pomocy. Pierwszeństwo w uzyskaniu pomocy przysługuje operacji z niższą wnioskowaną kwotą pomocy.
19. Jeżeli wnioskodawcą jest związek międzygminny, przez dochód podatkowy podmiotu ubiegającego się o pomoc, o którym mowa w ust. 17, należy rozumieć średnią arytmetyczną takich dochodów ze wszystkich gmin, na terenie których planowana jest operacja.
20. W przypadku nieuzyskania minimalnej liczby punktów umożliwiających przyznanie pomocy lub wyczerpania środków przeznaczonych na przyznanie pomocy na operacje w ramach danego naboru, SW w informacji o odmowie przyznania pomocy przesyłanej wnioskodawcy wskazuje przyczynę tej odmowy, uwzględniając informacje o:
 - 1) liczbach punktów za poszczególne kryteria wyboru operacji, o których mowa w ust. 2 pkt 2 oraz ust. 13 oraz
 - 2) ocenie końcowej projektu inteligentnej wsi, o której mowa w ust. 2 pkt 3 oraz ust. 14.

V. Wypłata pomocy

1. Warunki wypłaty pomocy zostały określone w wytycznych podstawowych.
2. Ponadto pomoc jest wypłacana, jeżeli złożenie WOP nastąpi w terminie 24 miesięcy od dnia zawarcia umowy o przyznaniu pomocy, lecz nie później niż do 30 czerwca 2029 r.

VI. Zobowiązania w okresie związania celem

1. Zobowiązania w okresie związania celem zostały określone w wytycznych podstawowych.
2. Ponadto beneficjent jest zobowiązany do zachowania prawa do dysponowania nieruchomościami, na których została zrealizowana operacja.

VII. Zwrot pomocy

1. Warunki zwrotu pomocy zostały określone w wytycznych podstawowych.
2. Ponadto beneficjent jest zobowiązany do dokonania zwrotu kwoty pomocy w przypadku braku zachowania prawa do dysponowania nieruchomościami, na których została zrealizowana operacja, w wysokości proporcjonalnej do okresu, w którym nie spełniono wymagań w tym zakresie.